

Erste Agrár Szemle

2. évfolyam 1. szám, 2019. január

Szerkesztői üzenet

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Erste Agrár Kompetencia
Központ

2019 nem lesz békeév!

Második évfolyamába lépett lapunk. Idén tovább erősítünk a tájékoztatás, elemzés, előrejelzés terén. 2019 ugyanis sorsdöntő év lesz az agráriumban. Hogy csak néhány dolgot említsek: (i) A KAP reformja idén felveszi végső formáját, kemény tárgyalások lesznek. (ii) Érzékelhetően felerősödtek a hagyományos mezőgazdálkodás elleni támadások: a hústermelés és a biogazdálkodás van most leginkább célpontban, de számítani kell e frontvonalak kiszélesedésére. A háttérben anyagi érdekek és féligazságok, ami ellen csak erős szakmai együttműködéssel és kommunikációval lehet védekezni. Az innovációk iránt fogékonyra tett, egyre fizetőképesebb fogyasztók könnyen terelhetők, harcolnunk kell értük. (iii) Több hazai jogszabályra, változásra is számítunk idén: a földtörvény, egy új működési forma, a családi mezőgazdasági vállalkozás kialakítása, és fontos lépésekre az osztatlan közös tulajdon megszüntetésére.

Az időjárási körülményekben idén is kell szélsőségekre számítani. Készüljünk például arra, hogy a rendkívüli nagy hó le fog jönni a hegyekről. Szerencsére a Duna már hajózható és meg is indult a gabonakiszállítás.

Azzal kívánok sikeres agrárévet mindannyiunknak, hogy figyeljünk, támaszkodjunk egymásra. Mi itt az Erstében olyan kompetenciákat alakítottunk ki, amely nem csak a Bank sikeres működését hivatott elősegíteni az agráriumban, hanem az Önökét is. A mi dolgunk olyan szempontokat és ismereteket megvizsgálni, amelyekre a gyakorlati életben dolgozóknak kevés energiája, lehetősége van.

Az Erste Agrár Szemle korábbi számait megtalálják internetes oldalunkon: <https://www.erstebank.hu/hu/ebh-business/kisvallalkozasok-mikro/erste-agro>

Tartalom

Szerkesztői üzenet	1
Agrárpiacok	3
Hír: Elkezdtek alkalmazni a nitrátrendeletet - Belerokkannak?	3
Hír: Ausztrália kiszáradt: se kenyér, se takarmány.....	3
Hír: Több forrás juthat állatjóléti támogatásra	4
Hír: Ez a kemény igazság: nem környezetbarátabb a bio	4
Hír: Génmódosított a vegák kedvenc növényi alapú hamburgerhúsa	5
Hír: Alkotmányellenes a sertések tartásmódja - beadták a 322 oldalas panaszt.....	5
Hír: Lengyelország kiirtaná vaddisznóállománya 90 százalékát	6
Hír: Érkeznek az almafelvásárlók.....	6
Hír: Nem örülhetünk sokáig a tejárcsökkenésnek.....	7
Statisztika	8
Kiemelt téma	10
Erste Agrár Elemzés	12

Agrárpiacok

Hír: Elkezdték alkalmazni a nitrátrendeletet - Belerokkannak?

A németek csak két éve, 2017 nyarán szabtak először határt az állati eredetű trágyával kikerülő nitrogén hektáronkénti mennyiségének, amit nálunk 2008 óta a nitrátrendelet szabályoz. A német korlátozás csak a 2016-ban indult kötelezettség-szegési eljárás hatására született meg, és azonnal drasztikus változások hozott az agráriumban.

Erste kommentár

Amit szabad Jupiternek... Tucatnyi EU tagállamról, nem csak a németekről van szó. Amíg mi trágyatárolókat építettünk, addig a többi belső piaci versenytársunk a hatékonyság növelésére tudta forrásait fordítani. Ez dupla hátrány, és hozzájárul ahhoz, miért megy lassan a hatékonysági felzárkózásunk. Az elemzőnek a globálisan is versenyképes német élelmiszeripar kialakulásának körülményei jutnak eszébe. Áthágtak egy sor közösségi szabályt, másra fordították a közösségi forrásokat, majd sok év múlva a büntetést kifizette az állam, s maradt a német mezőgazdaságot piacával az Európa legdrágábbban termelőjéből a legversenyképesebbé változtató élelmiszeripar. Hát nem megérte? Ha előre tekintünk, és nem a vizeik elszennyezését, hanem a várható következményeket nézzük, akkor mezőgazdaságuk növekedésének lassulását látjuk. Ez jelenthet piaci lehetőséget magyar termékek számára.

Hír: Ausztrália kiszáradt: se kenyér, se takarmány

A világ 15 legmelegebb helye ma Ausztráliában található. Az elmúlt napokban a legmagasabb hőmérsékleti érték 49,1 fok volt, amit a kontinens déli területein mértek. 50 fokos hőségre utoljára 1998-ban és 1960-ban volt példa az országban. A szokatlan meleg hónapok óta tart, és rendkívül megviseli a mezőgazdaságot.

Erste kommentár

Ahogy az állatjárványok, úgy a szélsőséges időjárás is állandó piaci szereplő immár. Ahogy azonban azt a lengyel, német piaci zavarok mutatják, számunkra ezek jót is hozhatnak. Azzal, hogy Ausztráliában tragikus a termés és a takarmányhelyzet, gyengülnek az ország külpiaci pozíciói is, ami az európai szállítóknak is kedvezhet.

A hír az előzővel is összekapcsolható, hiszen Németország problémáit is növeli az egyre komolyabb mértékű aszály, ami felerősíti a nitrátrendelet betartása miatti gondjait.

Ezek az árcsökkenés ellen ható tényezők duplán hasznosak lehetnek azok számára, akik nem csak a magasabb árak előnyeit élvezik, hanem közben erősítik kínálati pozíciójukat is. Ez nagyobb mennyiséget, jobb minőséget, szállítási feltételek egyaránt jelenthet, de alapját az együttműködésekkel lehet leginkább megteremteni.

Hír: Több forrás juthat állatjóléti támogatásra

Új állatjóléti támogatási programról tárgyal az Európai Bizottsággal az Agrárminisztérium. Ennek keretében a baromfiágazat számára a tavalyinál több forrást különített el 2019-re a tárca.

Erste kommentár

Ez ugyebár nemzeti forrás. Az idén induló új állatjóléti támogatási programot az EU-val még nem sikerült jóváhagyatni. Ezért késéssel fog indulni, de több forrással és egészen 2025-ig szólóan.

A baromfiágazat méltán számít több támogatásra, hiszen teljesítménye látványosan javul. Ráadásul újabb jelentős beruházások várhatók a szektorban, amelyek tovább fogják erősíteni nemzetközi versenyképességét. A csirkehús nemzetközi piaci kilátásai továbbra is nagyon kedvezőek. Ebben pedig középtávon sem számítunk változásra. Az idén Kína megugró kereslete fogja meghatározni a világpiacot. A kínai belső ellátási gondok a sertéspestis okozta helyettesítő hatással és az amerikai vámháborúval kiegészülve magasabb árakat és piaci lehetőségeket fognak hozni akár a hazai cégeknek is. Figyelni kell Brazíliára, aki az EU és Szaúd-Arábia helyett több figyelmet fordít Kínára, Dél-Koreára és az Egyesült Arab Emírségekre idén. A képbe a baromfiinfluenza esetleges kitörései is beletartoznak. Az utóbbi hetekben kitörést jelentett Oroszország, Thaiföld, Vietnám, és tudnak új gócról Indiában is.

Új információ, hogy a thai hatóságokkal kötött megállapodás értelmében a jövőben egy esetleges hazai madárinfluenza járvány esetén kizárólag a fertőzött magyarországi területről származó baromfitermékekkel szemben vezetnek be korlátozásokat a távol-keleti országban.

Hír: Ez a kemény igazság: nem környezetbarátabb a bio

Egy friss svéd tanulmány szerint a biogazdálkodás során előállított termékek ökológiai lábnyoma nagyobb, mint a konvencionális módon termeltéké. A kutatás eredménye felborzolta a hazai ökogazdálkodók kedélyét és „megrendelt” tanulmányt emlegetnek. A magyar akadémikus azonban hasonló eredményekről számolt be.

Erste kommentár

„Csapataink harcban állnak.” A hagyományos mezőgazdaság elleni támadások látványos lendületet vettek ebben az évben. Az egyik ilyen a bio. Úgy állítják azt be, mintha ott nem érvényesülnének a technológiai fejlesztések. Pedig a biogazdálkodásban is jelentős innovációk vannak. Nyilván a környezetterhelés terén vannak versenyhátrányai, de egy dolgot, az emberi szervezet táplálékigényét, ezek a kutatások nagyvonalúan figyelmen kívül hagyják. Márpedig éppen ezért állítunk elő élelmiszert. Az emberi igényeknek való minél magasabb szintű megfelelés a legfontosabb mérce. Nem az, hogy minél kevésbé természetes eredetű, de olcsó élelmiszerral fokozzuk tovább a globális minőségi éhínséget. E mezsgye sérülékenysége, a fogyasztók tájékozatlansága a veszélyek forrása. Vereségeink pedig generációkra hatóan ronthatják a szervezetünk szükségleteinknek megfelelő élelemhez való jutás esélyeit.

Hír: Génmódosított a vegák kedvenc növényi alapú hamburgerhúsa

Az Impossible Foods egyik legfontosabb összetevője a leghaemoglobin, amely a pillangós növények gyökereiben előforduló globin. Ez a haemoglobin egyik fajtája. A hemoglobin az emlősök vörösvérsejtjeiben található oxigénszállító fehérje, ennek köszönhetjük a vörös húsok jellegzetes ízét és színét. Az Impossible Foods készítőinek sikerült egy genetikailag módosított élesztőt létrehozni, amelynek a DNS-e úgy lett átalakítva, hogy leghaemoglobint termeljen.

Hír: Alkotmányellenes a sertések tartásmódja - beadták a 322 oldalas panaszt

Nem mindegy, mi történik Németországban, számos ottani környezet- és állatvédelmi törekvés került már át az európai gyakorlatba. Most a sertések tartásmódjának ment neki egy zöldpárti politikus, egyenesen az alkotmányt támadva. Pontosan így kezdődött a tyúkok ketreces tartásának felszámolása is.

Erste kommentár

Csak nekem tűnt fel, hogy mintha egyszerre több oldalról mennének neki a hússzektornak? E két hír mellé odakerülhet még a britek húsadó terve, vagy éppen a „Vessünk véget a ketrecek korszakának (End of the cage age)” európai polgári kezdeményezés, a skót vágóhidak kötelező bekamerázása. Mindez egyszerre került be januárban a hírek közé.

Figyelemre méltó, hogy az Egyesült Királyságban már gyorsabban nő a tejhelyettesítő italok piaca, mint a természetes tejé. A vegán fogyasztók száma néhány év alatt megduplázódott. Az oxfordi tudósok szerint ahhoz, hogy egy éven keresztül minden nap egy pohár tejet előállítsanak, 650 négyzetméter fűterületre van szükség – ez két teniszpálya nagysága –, tízszer annyi, mint ami egy pohár zabtejhez szükséges.

Véleményünk az előző kommentárban már leírtuk. Tényleg jó az, ha a szervezetünk természetes húsigényét pótszerekkel próbáljuk kielégíteni? A versenyfutás a fogyasztókért már elkezdődött, és ne legyenek illúzióink, a fogyasztók nyitottak az újra, és szeretni fogják a helyettesek helyettesét is. Ahogy döntik magukba az energaitalokat, úgy fogják hozzá a „divatos” műhúst is venni. Viszont, ha nem cselekszünk, hanem csak sopánkodunk a dolog felett (ahogy egyébként éppen én is teszem) akkor elindul egy megállíthatatlan lavina. Közösen kell fellépni, és igen nagy hangon.

Hír: Lengyelország kiirtaná vaddisznóállomány 90 százalékát

Majdnem a teljes lengyel állományt lemészárolnák az afrikai sertéspestis megfékezésére hivatkozva, a döntés azonban komoly lakossági felháborodást váltott ki, a vadászok egy része is tiltakozik ellene.

Erste kommentár

Az egyre nagyobb ütemben koncentrálódó lengyel sertésstartás nemzetközi versenyképességének a tilalmak a legnagyobb gátjai. A 200 ezer vaddisznót célzó intézkedés elég elkeseredettnek tűnik. A lengyeleknél ugye a házi sertéseket is elérte már a járvány, és láthatóan nem tudnak szabadulni tőle, még a háztáji tartás tilalmával sem. Az esetleg kiirtásra kerülő állomány helyére nagy eséllyel keletről újabb fertőzöttek érkeznének. Tanulság számunkra, hogy döntő tényező a házi sertéstől való távoltartás.

Hír: Érkeznek az almafelvásárlók

Hosszú, csendes időszak után a következő hetekben ismét megjelenhetnek a vásárlók a magyar almapiacra. A kereslet élénkülését részben a tőlünk északabbra fekvő országokban tapasztalt hóhelyzetnek köszönhetik a termelők, a Lengyelországba készülő felvásárlók ugyanis sok esetben inkább hazánkból viszik el a gyümölcsöt. Az étkezési minőség forgalma mellett pedig akár még az ipari feldolgozás is újra beindulhat.

Erste kommentár

Régi gondja mezőgazdaságunknak, hogy akkor van nagy termésünk, amikor a kontinensen máshol is. Ennél fogva a túlkínálat, az áresés elkerülhetetlen. Így van ez az igen nagy tavalyi almatermésével is. Ezt csak fokozza, hogy a minőség terén viszont nem kedvező az évszám. A gondok is leginkább a gyengébb minőséggel vannak. A kiváló minőségű étkezési almának mindig van piaca. Ez azt jelenti, hogy csak ez az út vezet előre. Modern ültetvények, kimagasló étkezési arány, és modern feldolgozó, tároló kapacitások. Nos, ezek igen tőkeigényes dolgok. Önállóan csak igen kevesen tudnak erre menni. De ők sem nélkülözhetik az összefogást. A magyar almaszektor jelentős része több okból is a végét járja: kiöregedő gazda, kiöregedő ültetvény, fokozódó beruházási igény, alacsony étkezési arány.

Hír: Nem örülhetünk sokáig a tejárcsökkenésnek

Január elsejétől az áfacsökkenés hatására olcsóbb lett a tej a boltokban. Azonban szakértők szerint ez csak néhány hónapig tarthat.

Erste kommentár

Január 1-től 18 százalékról 5 százalékra mérséklődik az ESL (hosszabban eltartható) és az UHT (ultrapasztörözött) tejek forgalmi adója. Forgalmi adó emelésekben és csökkentésekben már nagy tapasztalat gyűlt össze Magyarországon az elmúlt években, évtizedekben. Valóban igaz, hatásuk a csökkentés oldalán csak rövid ideig mutathatók ki. Talán éppen ez az, ami ezt a hírt indukálta. Mögötte pedig az van, hogy az áfa csak az egyik tényező azon számos közül, amely egy termék bolti árára hatással van. Ennél fogva, nem szabad túldimenzionálni árképző szerepét. A tejek és tejtermékek árának megítélése kettős. A fogyasztó szeretne minél kevesebbet hozzájutni, míg a termelő, feldolgozó, kereskedő szeretne megélni belőle, vagyis kevesli. Azon véleményünknek, amelynek e lap hasábjain már többször hangot adtunk, mi szerint az élelmiszerek árai nincsenek helyükön, alulértékelték, ide is illik. Ahhoz, hogy fenntartható módon tudjunk hazai tejet és tejterméket előállítani, a termékek fogyasztói árából nagyobb résznek kell jutnia a termelőnek és a feldolgozónak, illetve magasabb árat kell adni érte a boltban.

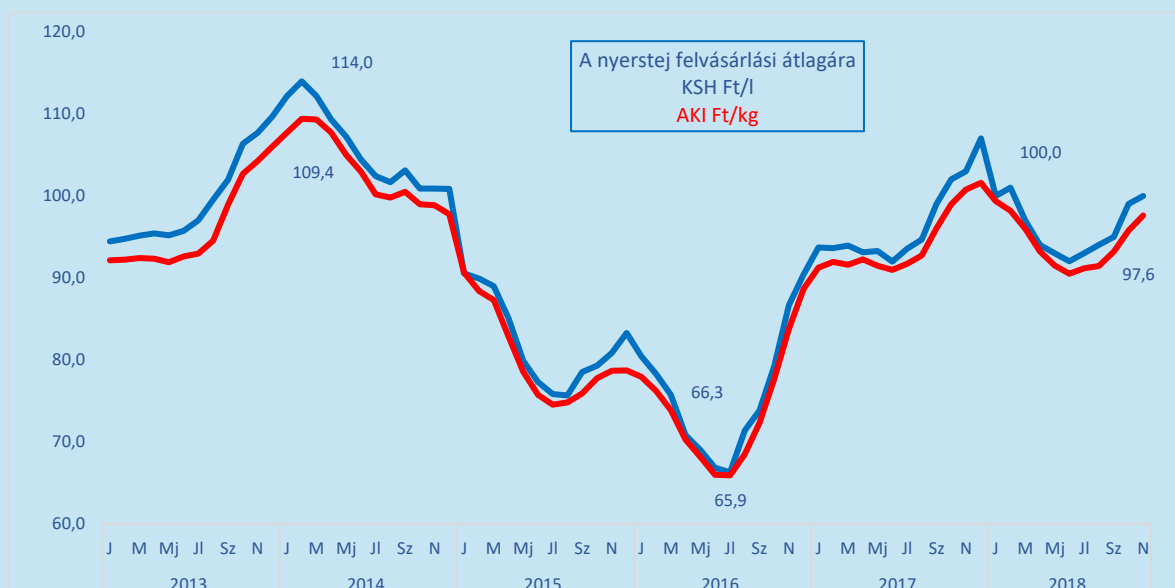
A tejárok alakulásának, illetve előrejelzésünknek szenteljük e lapszám Statisztikai rovatát.

Statisztika

Meddig érvényesül a fogyasztói tejárakban az áfa-csökkentés hatása? Az egyszerű válasz: attól függ. Mégpedig attól, hogy a kereskedelem, aki a termékláncnak továbbra is meghatározó tagja, meddig látja azt jónak politikai, üzletpolitikai szempontokból. Az e mögötti egyik mozgató az átvételi árak alakulása, amely leginkább a nyerstej áraktól függ. Nézzük meg tehát ezek jelenlegi és várható alakulását!

A grafikonon jól látható a növekedési trend, amely előrejelzésünk szerint ebben az évben is fennmarad, de jelentősen le fog lassulni.

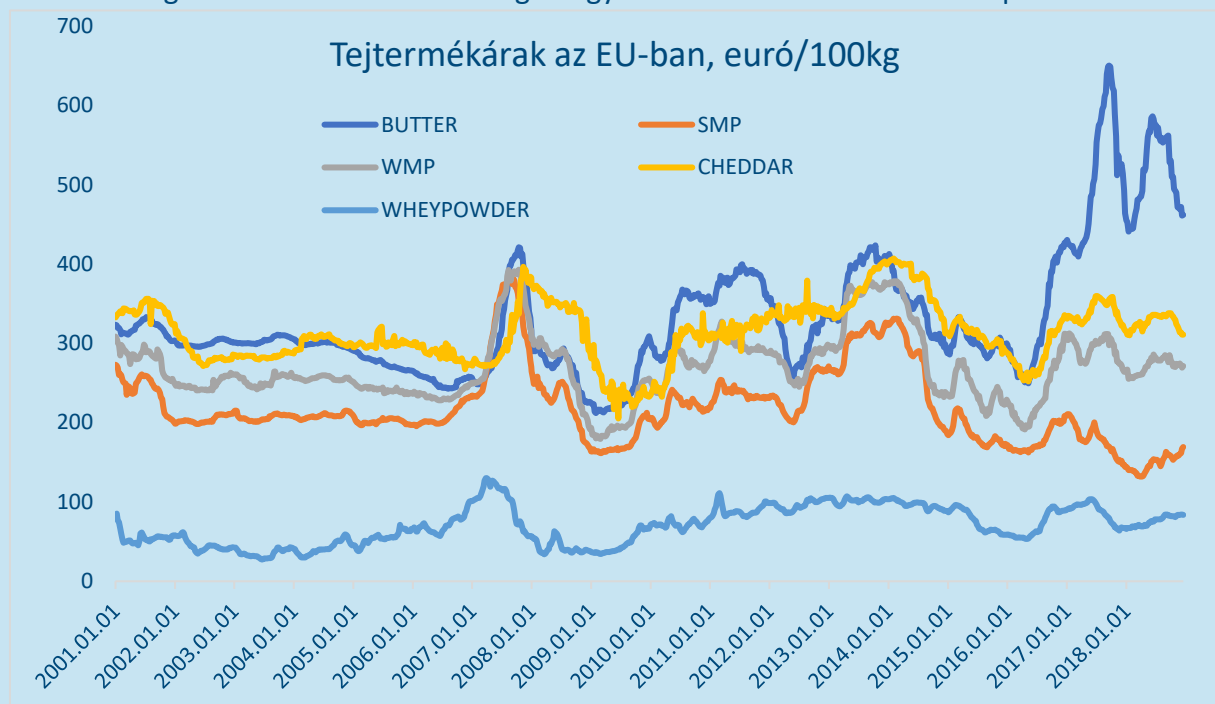

A gondok ott vannak, hogy az exportár továbbra is jelentősen - novemberben 16 százalékkal – volt magasabb a belföldinél, ezért erős a motiváció a kivitel erősítésére.

Eközben a kontinensen a tejtermékek árai leginkább stagnálnak. Kiemelést a magasra tornázott vajárak érdemelnek. Idén már másodjára sikerült megemelni majd magasabb szinten tartani a korrekció után is.

Nos. A nyerstej felvásárlási árai kontinens szerte emelkednek, így nálunk is. A világpiacon ismét a növekvő kínai igények jelentik a húzóerőt, amit a kínálat megtorpanása (például a fentebb elemzett ausztrál aszályal összefüggésben) is támogat. Előrejelzésünk szerint tehát nem kell érdemi visszaesésre számítani a tejárakban. Sokkal inkább e jelenlegi szintet kismértékben meghaladó átlagárakra számítunk ebben az évben. Ebből az következik, hogy a többi költségemelkedés mellett sem fog a fogyasztó érdemi áremelkedést tapasztalni.

Kiemelt téma

E hónapban a január 2-án induló új MNB Növekedési hitelprogramot mutatjuk be, amely „NHP FIX” néven került meghirdetésre, hogy a KKV vállalkozások hosszú távú alacsony, fix kamatozású forráshoz juthassanak.

NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM Fix

Kik igényelhetik az Erste banknál?

Belföldi székhelyű KKV vállalkozások.

Mire igényelhető lízing az Exportélénkítő hitelprogram keretében?

Új és használt immateriális javak, tárgyi eszközök beszerzésére, a már meglévő vagy bérelt, illetve lízingelt eszközök átalakítására, korszerűsítésére és kapacitásuk bővítésére.

Fontos, hogy a beruházás a vállalkozás saját tevékenységét kell szolgálja, a bérbeadás nem engedélyezett, kivéve a cégcsoporton belüli bérbeadás.

A program egyaránt elérhető hitel és pénzügyi lízing keretében is.

Melyek a hitelprogramok főbb paraméterei?

- Devizanem: HUF
- Finanszírozás összege: minimum 3 Mft maximum 1 Mrd Ft (amibe a korábbi szakaszok alatt igényelt összegek nem számítanak bele)
- Futamidő: minimum 3 év maximum 10 év
- Ügyleti kamat: **a teljes futamidő alatt fix**, mértéke nem haladhatja meg a 2,5 %-ot.
- Rendelkezésre tartási idő: a szerződés megkötésének napjától számított 2 év azzal, hogy az első lehívásnak 1 éven belül meg kell történnie.
- Törlesztés: jellemzően havonta vagy negyedévente, de agrárfinanszírozás esetén lehetőség van a szezonális bevételhez igazodó egyedi törlesztési ütemezésre is.
- Előtörlesztés: bármikor díjmentesen kezdeményezhető, a Bank előzetes értesítése mellett
- Megkezdett beruházás: A korábban megkezdett beruházások ki nem egyenlített fizetési részletei finanszírozhatóak és bevonhatóak az NHP keretébe,

- Már kifizetett beruházás: Saját forrásból megvásárolt és kifizetett eszközök utófinanszírozására legfeljebb a kifizetéstől számított 60 nappal van lehetőség.
- Visszlízing: akkor van rá lehetőség, ha az érintett eszköz a refinanszírozást megelőzően legfeljebb 45 nappal korábban került a KKV tulajdonába.
- Fontos! A hitel nem minősül támogatott hitelnek, így nem terheli az ügyfél támogatási keretét (nem növeli a támogatás intenzitását).

Jelen termékismertetőben található információk kizárólag tájékoztató jellegűek és nem minősülnek ajánlatnak. A konkrét finanszírozás feltételei minden esetben egyedi döntés alapján kerülnek meghatározásra.

Erste Agrár Elemzés

2019: A döntések éve

Vajon mit szeretne kapni az olvasó, amikor felüti az Erste Agrár Szemlét? Tanácsokat, szórakozást, szakmai nüánszokat, piaci információkat, világmegváltó ötleteket keres? Lapunk ugyan még fiatal – hiszen ez a második évfolyama - de nem titkolt célja hasznosnak lenni, hozzájárulni szemléletünk fejlődéséhez, ezért több elvárásnak is próbál megfelelni a fentiek közül. Az idei év kilátásait például több oldalról megközelítve próbáljuk előre vetíteni annak érdekében, hogy segítsünk az idei tervek összeállításában.

Sok szempontból 2018 volt az utolsó békeév. Idén már sorsdöntő tárgyalásokra kell számítanunk a KAP-reform kapcsán, EU-s választási kampányra és szavazásra, Brexit-botrányra, időjárási anomáliákra, állatjárványokra és piaci kihívásokra egyaránt számítunk. Ezek mind hatást fognak gyakorolni a mezőgazdaság idei évére is.

Reformfolyamat

Az Európai Bizottság a 2021-27 közötti pénzügyi-kifizetési ciklus Közöségi Agrárpolitikájára és a Többéves Pénzügyi Keretre vonatkozó elképzeléseit már tavaly májusban és júniusban közzétette. Ezekkel, ahogy mi, úgy a többi tagállam sem ért egyet. A menetrend, amely a 2021. januári bevezetést tartalmazza, már teljesen irreális. Brüsszelben pedig már nem is arról folynak a folyosói beszélgetések, hogy lesz-e átmeneti év – ahogy történt az precedenst teremtve 2014-ben – hanem, hogy elég-e a két év. Ez szorosan összefügg azzal is, hogy az ötévente tartandó Európai Parlamenti választások idén május 23 és 26 között zajlanak le. Ez egy egyfordulós, listás szavazás, amelyen pártok indulhatnak, de ismerte az EU jelenlegi helyzetét, igen kemény kampányra lehet számítani. A támogatási rendszer szempontjából a késedelmek a leginkább kézzelfogható hatásai. Várhatóan az új Parlament működése szeptemberben indul.

Eközben azonban a különböző bizottságokban kemény viták, megbeszélések zajlanak. Itt alakul ki a tervezettel szemben a többségi álláspont. Ez is az idei év jelentőségét mutatja. Az ezzel kapcsolatos hírek lassan fognak szivárogni. Mi arra számítunk, hogy a tervezetek nagyon sokat fognak finomodni, változni. Már eleve a csökkentési tervek sem biztos, hogy valóra fognak válni. A nemzeti mozgástér mindenképpen bővülni fog. De az nagyon nem mindegy, hogy a jelenlegi ciklusban egyedül Magyarország által alkalmazott capping kötelező lesz-e (a terv szerint a gazdaságonként nyújtható összegét összesen évi 100 ezer euróban maximálnák, 60 ezer és 100 ezer euró között fokozatosságot /degresszivitást/ alkalmazva)? Ha igen, az

kontinens szerte a birtokok darabolását fogja generálni, ami felesleges, a versenyképességet rontó tényező. Az bizonyos, hogy a pillérek maradnak, de a kapcsolat szorosabb lesz közöttük, és az átcsoportosítási lehetőségek is megmaradnak. Ami a vidékfejlesztést illeti, a már túlvállalt jelenlegi keret a visszacsorgás többségét lefedi, ezért mi nem számítunk érdemi új pályázati keretekre. Ami viszont azt jelenti, hogy idéntől kezdve évekig nem lesznek új pályázati fejlesztési források. 2019 tehát a mezőgazdasági beruházások terén is érdekes helyzetet teremt. Tekintve a továbbra is igen kedvező kamatkörnyezetet, arra számítunk, hogy a beruházók egyre inkább a bankokhoz, még hozzá azokhoz a bankokhoz fordulnak, ahol erősek az agrárkompetenciák, magasabb a hozzáadott érték.

Ezzel összefüggésben szintén ennek az évnek a sajátosságait erősíti, hogy a mezőgazdasági termelők körében a precíziós gazdálkodás, az informatikai fejlesztések lendületet vesznek. Így az idei évre vonatkozó beruházási előrelépésünk sem tartalmaz visszaesést.

Ami az idei támogatásokat illeti, azok idén az elmúlt évekhez hasonlóak lesznek. A nemzeti támogatásokra 96,4 milliárd forintot szánnak, a közvetlen támogatásokra ismét 395,4 milliárd forintot. A Vidékfejlesztési Program pályázatai a végrehajtás időszakába léptek, emiatt a kifizetések is élénkülni fognak.

A támogatási rendszer tehát 2019-ben sem hagyja cserben a gazdákat, de ideje átgondolni, hogy a középtávon várható változásokra, vagy inkább a bizonytalanságokra hogyan készülünk fel. Meggyőződésünk, hogy idén talán az utolsó alkalommal állnak együtt az ehhez szükséges kedvező feltételek: alacsony, középtávon fixálható kamatok, a kifejezetten kedvező támogatási szint, és mindezek mellett azok a piaci lehetőségek és kihívások, amelyek a fejlesztések gyorsítására ösztönöznek. A KAP reformjának egyik fontos, levétközhetetlen üzenete, hogy a támogatásokhoz való hozzájutás szigorodó feltételrendszer mellett fog zajlani. Nőni fog a szigor és az adminisztrációs teher.

2019 sem mentes az állatjárványoktól

Napjainkban leginkább az afrikai sertéspestis (ASP) szedi áldozatait és befolyásolja az élelmiszerek világpiacát, de tekintve, hogy az intenzív állattartás feltételei igen nagy eltéréseket mutatnak, sajnos a többi állatfajnál sem zárhatók ki továbbiak.

Ezzel kapcsolatban azonban szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy ezek a piaci helyzetek komoly lehetőséget rejtenek, ahogy történt az az elmúlt években a baromfivészt követően, vagy történik jelenleg is a Kínát letaroló ASP miatt. A magas termelési kultúrával és persze színvonallal rendelkezők előtt új kapuk nyílnak ki. Például: a világ legnagyobb sertésstartóját megrendítő ASP egyben a baromfihús iránti igényt is megnövelte (helyettesítő hatás) ami az európai baromfiszektorban is érzékelhető lesz ebben az évben a kereslet és az árak

emelkedésén keresztül. Kína sertéshús importja is emelkedni fog néhány hónap múlva, ami – előrejelzésünk szerint - rövidíteni fogja az év elején szokásos árcsökkenési periódust. Minél tovább tart Kína és az USA kereskedelmi háborúja, annál többet fog ebből profitálni a megtelt raktárakkal küzdő európai sertésszektor. És ez csak egy vonatkozása, egy piaccal való összefüggése a járványnak. Beszélhetnénk még arról, hogy az ASP elleni harcban elesett Ukrajna után Románia is. Keleti szomszédunk sertésimport igénye jelentősen növeli a magyar sertések iránti keresletet.

Az árak e képletben meghatározó tényezők, ahogy az euró-forint árfolyam is. Előbbivel kapcsolatban nagy köszönettel tartozunk német gazdátársainknak, akik szervezettségüknek köszönhetően meg tudják akadályozni, hogy a teli raktáraik és csökkenő időszaki kereslet ellenére leessenek az árak. Ezért tud stagnálni nálunk is immár több mint két hónapja a sertésfelvásárlási ár.

Az ideai terméskilátásokról ugyan igen korai még beszélni, de felhívjuk a figyelmet arra, hogy az elmúlt hetek csapadékos időjárása gyakorlatilag megszüntette az aszályhelyzetet az országban. A kontinens nyugati és északabbra eső térségeiben viszont az elmúlt évihez hasonló a talajok vízhiánya. Könnyen előállhat tehát az a tavalyi helyzet, hogy az időjárási anomáliák is hoznak jó piaci lehetőséget számunkra. Tekintve, hogy térségünkben próbálták/ják a németek, lengyelek takarmányigényüket kielégíteni. Arra azonban felhívjuk a figyelmet, hogy nem csak a tőlünk keletre lévő piacokon volt hatalmas az elmúlt évi termés (Ukrajna, Románia, Bulgária, Oroszország), hanem a globális készletek is magasak, ezért további gabonaár emelkedésekre nem számítunk az előttünk álló hónapokban. Legfeljebb a malmok igénye mozdíthat rövid időre és kis mértékben még felfelé a búzaárakon.

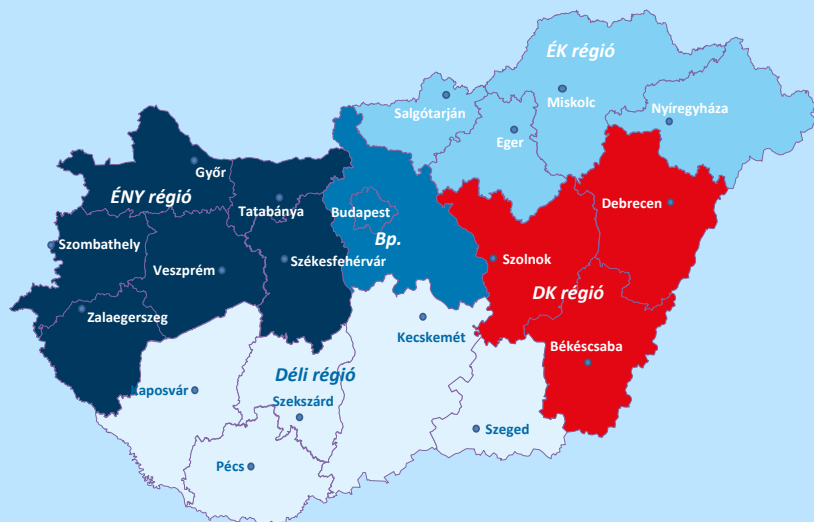
Az ideai év tehát jócskán tartogat kihívásokat. Nincs kétségünk afelől, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar szereplőinek többsége meg fog ezeknek felelni, de az is bizonyos, hogy nem mindenki. Azok lesznek a nyertesek e folyamatoknak, akik informáltak, előrelátanak, és időben kihasználják az adódó lehetőségeket. Arra is számítunk, hogy ebben az évben, főleg a második felében, meg fog növekedni az eladó birtokok száma. A birtokkoncentráció generációs és piaci alapon egyaránt erősödni fog, de az új támogatási rendszerrel kapcsolatos félelmek is szerepet játszanak benne.

Mindenütt kéznél vagyunk

Dél-Kelet Magyarországi Régió

Az Erste Bank Dél-Kelet Magyarországi Régiójának a működési területe Jász-Nagykun-Szolnok, Békés, és Hajdú-Bihar megyékre terjed ki.

A Régió minden megyeszékhelyén rendelkezünk Vállalati Irodával.

Az Erste Bank Hungary kiemelt feladatának tekinti az agrárszektorban gazdálkodó szereplők finanszírozását, szakmai támogatását.

A Régióban kimagasló a növénytermesztő és kertészeti cégek finanszírozása, de szerepünk jelentős az állattenyésztő és feldolgozó cégek finanszírozásában is.

Kollegáinknak több éves gyakorlattal rendelkeznek. Ügyfeleink számára személyre szabott finanszírozási megoldásokkal állnak rendelkezésre.

Kit keressék?

Katona László – Régióvezető

+36-20-333-5440

laszlo.katona@erstebank.hu

Horváth Tamás – Békéscsaba

+36-30-566-2917

Tamas.Horvath@erstebank.hu

Süle Tamás – Szolnok

+36-20-329-2234

Tamas.Sule@erstebank.hu

Nagy Zoltán – Debrecen

+36-30-645-6287

ZoltanKrisztian.Nagy@erstebank.hu

Dankai Nóra – Debrecen

+36-20-468-8768

Nora.Dankai@erstebank.hu

Kujbus-Erős Barbara – Debrecen

+36-30-227-0166

Barbara.KujbusEros@erstebank.hu

Kapcsolatok

Erste Agrár Kompetencia Központ agromegoldasok@erstebank.hu

[Erste Agro megoldások honlap](#)

Fórián Zoltán

vezető agrárszakértő

Telefon: +36 20 431 1594
zoltan.forian@erstebank.hu

Gór Arnold

szenior üzlettámogatási menedzser

Telefon: +36 30 326 7367
arnold.gor@erstebank.hu

Erste Faktor

Becske Dávid

Telefon: +36 30 689 2569
david.becske@erstebank.hu

Erste Lízing

Báti Balázs

Telefon: +36 30 996 9745
balazs.bati@erstebank.hu

A kiadványt az Erste Bank Hungary Zrt. munkatársai készítették. A benne közölt megállapítások objektív és független magyarázatot tartalmaznak. Az itt közölt információk hiteles forrásból származnak, mindazonáltal az információk valóságának megfelelőségéről, helytállóságáról az Erste Bank Hungary Zrt. biztosítékot nem kapott, ezért a dokumentumban leírtak teljességével és pontosságával kapcsolatban sem a dokumentum készítői, sem az Erste Bank Hungary Zrt. semmilyen felelősséget, illetve szavatosságot nem vállalnak. A kiadványban közölt előrejelzésekre, becslésekre és véleményekre a piaci viszonyok változása hatással lehet, azok megváltoztathatóak külön figyelmeztetés nélkül. Az elemzésben kialakított vélemények nem tekinthetők befektetési ajánlatnak, vásárlásra vagy eladásra történő felhívásnak.